

Հաստատված է
Քաղաքացիական իրավունքի և քաղաքացիական
դատավարության ամբիոնի՝ 31.08.2020թ.
նիստում (արձ. թիվ 1)
Ամբիոնի պետ, ի.գ.թ., դոցենտ
Գ. Իսրայելյան

**ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐ
ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ**

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ		ՀՀ քաղաքացիական իրավունք
ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ		Հեռակա ուսուցման
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ		Իրավագիտություն
ԱՄԲԻՈՆ		Քաղաքացիական իրավունքի և քաղաքացիական դատավարություն ամբիոն
ՀԵՂԻՆԱԿ/ՆԵՐ		Գ. Իսրայելյան E-mail: g_i_1979@mail.ru (+374) 98480948
ՈՒՍՏԱՐԻ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ		3-ին կուրս, 1-ին և 2-րդ կիսամյակներ

ԴԱՍԱԺԱՄԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ		Առարկայի ընդհանուր ծավալը կազմում է 14 լսարանային ժամ, որից 10 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար, 2 ժամ գործնա- կան պարապմունք:
ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆ		Առարկան կառուցվում է «Պետության և իրավունքի տեսության հի- մունքներ», «ՀՀ սահմանադրական իրավունք» առարկաների իմա- ցության վրա:
ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ		Առարկան ներառում է քաղաքացիական իրավունքի հասկացու- թյունը, կարգավորման առարկան, մեթոդը, սկզբունքները, աղ- բյուրները, սուբյեկտները, օբյեկտները, քաղաքացիական իրա- վունքների իրականացման և պաշտպանության միջոցները, ներ- կայացուցչությունը, ժամկետները, ծանուցումները:

ՆՊԱՏԱԿ ԽՆԴԻՐ/ՆԵՐ	Առարկան նախատեսված է քաղաքացիական իրավունքի հասկացության, կարգավորման առարկայի, մեթոդի, սկզբունքների, աղբյուրների, քաղաքացիական իրավահարաբերությունների սուբյեկտների, օբյեկտների, քաղաքացիական իրավունքների իրականացման և պաշտպանության միջոցների, գործարքների, ներկայացուցչության, ժամկետների, սեփականության իրավունքի, պարտավորական իրավունքի վերաբերյալ գիտելիքներ հաղորդելու, ինչպես նաև համապատասխան կարողություններ ձևավորելու համար: Առարկայի խնդիրներն են ներկայացնել՝ ▪ քաղաքացիական իրավունքի հասկացությունը, կարգավորման առարկան, մեթոդը, սկզբունքները, աղբյուրները, ▪ քաղաքացիական իրավունքի սուբյեկտները, օբյեկտները, ▪ քաղաքացիական իրավունքների իրականացման և պաշտպանության միջոցները, ▪ գործարքները, ներկայացուցչությունը, ժամկետները, ծանուցումները, հայցային վաղեմությունը:
ԿՐԹԱԿԱՆ ԵԼՔԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն Ընդհանրական (փոխանցելի) կարողություններ	1. ՀՀ քաղաքացիական իրավունքի հասկացությունը, էությունը, սկզբունքները, աղբյուրները և նորմերը, գործառույթները և համակարգը, 2. քաղաքացիաիրավական պատասխանատվության հասկացությունը, տեսակները, գործառույթները, 3. ՀՀ քաղաքացիական իրավունքի ընդհանուր մասի վերը նշված հիմնական ինստիտուտները: 1. ճիշտ մեկնաբանել քաղաքացիական իրավունքի նորմերը, 2. կիրառել քաղաքացիական իրավունքի ոլորտի նորմատիվ իրավական ակտերը, 3. իրավաբանական ճիշտ գնահատական տալ փաստերին և արարքներին, 4. քաղաքացիական իրավունքի ոլորտում տալ որակյալ իրավաբանական եզրակացություններ և խորհրդատվություն:

--	--	--

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	
Հիմնական	1. Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրություն, 1995, 2015թ. փոփոխություններով, 2. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգիրք, 1998, 3. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգիրք, 1998, 4. «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենք, 2018, 5. ՀՀ ընտանեկան օրենսգիրք, 2004, 6. «Ոստիկանության մասին» ՀՀ օրենք, 2001, 7. Իսրայելյան Գ.Վ. Մասնավոր իրավունքի հիմունքներ: Ուսումնական ձեռնարկ: Հեղ. Հրատ. – Եր., 2020, 8. Իսրայելյան Գ.Վ., ՀՀ քաղաքացիական դատավարության իրավունք: Ընդհանուր և հատուկ մասեր: Ուսումնական ձեռնարկ: Երևան, Աստղիկ գրատուն, 2014, 9. Բարսեղյան Տ.Կ., ՀՀ քաղաքացիական իրավունք: Դասագիրք Առաջին մաս, չորրորդ հրատ., Երևան, 'Տիգրան Մեծ', 2014:
Լրացուցիչ	1. Гражданское право. Учебник в 2 томах /под ред. Гонгало Б.М., М., Статут, 2018, 2. Гражданское право. Учебник в 2 т., Т. II. Полутом 2/ Отв. ред. Суханов Е.А. 2-е изд., перераб. И доп. М., 2000, 3. Гражданское и торговое право зарубежных государств. II том. Издание 4-е , перераб. и доп. Отв ред.: Е.А. Васильев, А.С. Камаров. М.: Международные отношения, 2006, 4. Комментарий к ГК РФ, часть первая (постатейный). Под ред. О.Н. Садикова, М., изд. «Инфра-М», 2007:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴԻՐԻՉՆԵՐ ՈՎ ԿՇԻՌ	Սովորողը դասընթացից կարող է հանդես բերել մինչև 100% (ստուգված) առաջադիմություն:
---	---

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ	Սովորողների գիտելիքները, ունակությունները և հմտությունները գնահատվում են «Գերազանց», «Լավ», «Բավարար» և «Անբավարար»: Սովորողների գիտելիքները գնահատվում են հետևյալ չափանիշներով՝ ա) «Գերազանց», եթե սովորողը խոր և հիմնավոր է յուրացրել ամբողջ ծրագրային նյութը, սպառիչ, հաջորդական, գրագետ ու տրամաբանորեն կառուցված է շարադրում այն, նյութը սերտորեն կապում է ուստիկանության ծառայության խնդիրների հետ, չի դժվարանում պատասխանել, երբ ձևափոխվում է առաջադրանքը, ազատորեն լուծում է խնդիրներն ու կատարում գործնական առաջադրանքները, ճիշտ է հիմնավորում ընդունած որոշումները, ընդունակ է ինքնուրույն ընդհանրացնել և շարադրել նյութը՝ սխալներ թույլ չտալով: բ) «Լավ», եթե սովորողը հիմնավոր գիտի ծրագրային նյութը, գրագետ է և ըստ էության շարադրում է այն, հարցին պատասխանելիս թույլ չի տալիս էական անճշտություններ, կարողանում է ճիշտ կիրառել տեսական դրույթները, գործնական առաջադրանքները կատարելիս տիրապետում է անհրաժեշտ ունակությունների ու հմտությունների: գ) «Բավարար», եթե սովորողը յուրացրել է միայն հիմնական նյութը, բայց չգիտի դրա առանձին մանրամասները, թույլ է տալիս անճշտություններ, ոչ ճիշտ ձևակերպումներ, խախտում է ուսումնական նյութի շարադրման հաջորդականությունը և դժվարանում է կատարել գործնական առաջադրանքները: դ) «Անբավարար», եթե սովորողը չգիտի ծրագրային նյութի զգալի մասը, թույլ է տալիս էական սխալներ, չի կարողանում կատարել գործնական առաջադրանքներն ու լուծել խնդիրները:
ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	Դասապլանի որևէ փոփոխության մասին սովորողը նախօրոք կտեղեկացվի:
Գրավոր աշխատանքներին ներկայացվող պահանջներ Ինքնուրույն աշխատանքներ	
	Գրավոր աշխատանքների ժամանակ արգելվում է ծածկագրերից օգտվել: Ծածկագրի հայտնաբերման դեպքում աշխատանքը գնահատվում է անբավարար: Ինքնուրույն գրավոր աշխատանքներն անհրաժեշտ է կատարել առանց կողմնակի միջամտության և հանձնել դրանք նշված ժամանակահատվածում: Ինքնուրույն գրավոր աշխատանքում արգելվում է գրագողությունը: Այլոց մտքերը օգտագործելու դեպքում ուսանողը պարտավոր է նշել աղբյուրը ըստ ընդունված ակադեմիական ձևաչափի:

ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՂՈՒՄ

ԹԵՄԱ 1. ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Քաղաքացիական իրավունքը որպես իրավունքի ճյուղ 2. Քաղաքացիական իրավունքի կարգավորման առարկան, քաղաքացիաիրավական հարաբերությունների տեսակները, կառուցվածքը, ծագման, փոփոխման, դադարման հիմքերը 3. Քաղաքացիաիրավական կարգավորման մեթոդի առանձնահատկությունները 4. Քաղաքացիական իրավունքի սկզբունքները 5. Քաղաքացիական իրավունքի աղբյուրները 6. Քաղաքացիական իրավունքի նորմերը 7. Քաղաքացիական իրավունքի համակարգը 8. Քաղաքացիական իրավունքի կապն իրավունքի այլ ճյուղերի հետ	1-8-րդ հարցերով անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա:

ԹԵՄԱ 2. ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԾԱԳՈՒՄԸ, ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄԸ ԵՎ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Քաղաքացիական իրավունքների և պարտականությունների ծագման հիմքերը 2. Քաղաքացիական իրավունքների իրականացումը 3. Քաղաքացիական իրավունքների իրականացման սահմանները 4. Քաղաքացիական իրավունքների պաշտպանությունը և դրա եղանակները	1-4-րդ հարցերով անցկացվում է ինտերակտիվ դասախոսություն՝ նախապես տրամադրված նյութի հիման վրա՝ քննարկումների ձևով:

ԹԵՄԱ 3. ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՍՈՒԲՅԵԿՏՆԵՐԸ (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Քաղաքացիական իրավունքի սուբյեկտի բնութագիրը և տեսակները 2. Քաղաքացիները՝ որպես քաղաքացիական իրավունքի սուբյեկտ	1-14-րդ հարցերով անցկացվում է ինտերակտիվ դասախոսություն՝ նախապես տրամադրված նյութի հիման վրա՝ քննարկումների ձևով:

3. Քաղաքացու իրավունակությունը 4. Քաղաքացիների անհատականացման միջոցները 5. Քաղաքացու գործունակությունը 6. Քաղաքացուն անգործունակ ճանաչելը 7. Քաղաքացու գործունակությունը սահմանափակելը 8. Խնամակալություն և հոգաբարձություն 9. Անձին անհայտ բացակայող և մահացած ճանաչելը 10. Օտարերկրացիները և քաղաքացիություն չունեցող անձինք՝ որպես քաղաքացիական իրավունքի սուբյեկտ 11. Իրավաբանական անձի հասկացությունը, տեսակները 12. Իրավաբանական անձի իրավունակությունը 13. Իրավաբանական անձի ստեղծման, վերակազմակերպման և լուծարման կարգը 14. Պետությունը և համայնքները՝ որպես քաղաքացիական իրավունքի հատուկ սուբյեկտներ, նրանց իրավասուբյեկտությունը	
---	--

ԹԵՄԱ 4. ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐԸ (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Քաղաքացիական իրավունքի օբյեկտի բնութագիրը 2. Քաղաքացիական իրավունքի օբյեկտների շրջանառուակությունը 3. Գույքը և դրա տեսակները 4. Արժեթղթեր 5. Արժեթղթերի տեսակները 6. Ոչ նյութական բարիքներ	1-6-րդ հարցերով անցկացվում է ինտերակտիվ դասախոսություն՝ նախապես տրամադրված նյութի հիման վրա՝ քննարկումների ձևով: Սեմինար պարապմունքի ընթացքում իրականացվում է բանավեճային ստուգազրույց, սովորողների հարցում, խնդիրների և թեստային վարժությունների լուծում, խմբային քննարկումներ:

ԹԵՄԱ 5. ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑՈՒԹՅՈՒՆ, ԺԱՄԿԵՏՆԵՐ, ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ, ՀԱՅՏԱՅԻՆ ՎԱՂԵՄՈՒԹՅՈՒՆ (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ գործնական)	
Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Գործարքի հասկացությունը և տեսակները 2. Գործարքի ձևերը 3. Գործարքների անվավերությունը	1-11-րդ հարցերով անցկացվում է ինտերակտիվ դասախոսություն՝ նախապես տրամադրված նյութի

4. Ներկայացուցչության հասկացությունը 5. Ներկայացուցչության տեսակները 6. Լիազորագիր, լիազորագրի ժամկետը 7. Վերալիազորում 8. Լիազորագրի դադարումը և դրա հետևանքները 9. Ժամկետներ 10. Ծանուցումներ 11. Հայցային վաղեմություն	հիման վրա՝ քննարկումների ձևով: Գործնական պարապմունքի ընթացքում իրականացվում է լիազորագրի կազմում, կոնկրետ խնդրով ժամկետի հաշվարկի իրականացում:
---	--

